

jet gesot. Et bleift mir nach, him Merci ze soe fir déi Aarbecht an den Accord ze gi vu menger Partei.

► **M. Mars Di Bartolomeo, Président.**- Merci dem Här Meyers. Dann huet d'Wuert d'Madame Lydie Polfer.

► **Mme Lydie Polfer (DP).**- Merci, Här President. Ech wëll mech deem Merci ganz kloer uschlëssen un de Rapporteur. Dëse Projet de loi huet eng grouss Aktualitéit, vu datt mer wëssen, wat am Juni op eis duerkënnt. De Bureau centralisateur huet seng Preuvë bruecht an den nationale Wahlen, an den Europawahlen a Gemengewahlen. An dofir ass et nëmmen normal a richtig, datt mer dat och elo fir de Referendum virgesinn.

Dofir bréngen ech och heimat ganz kloer den Accord vu menger Fraktioun.

► **M. Mars Di Bartolomeo, Président.**- Merci och der Madame Polfer. Nächste Riedner ass den Här Claude Adam.

► **M. Claude Adam (déi gréng).**- Merci, Här President. Ech wëll och just dem Rapporteur Merci soe fir säi gudde mëndlechen a schrëftleche Rapport an ech bréngen den Accord vun der grénger Fraktioun zu dësem Projet de loi.

► **M. Mars Di Bartolomeo, Président.**- Merci. Den Här Reding.

► **M. Roy Reding (ADR).**- Merci, Här President. Och ech wollt mech deene Wieder uschlëssen a mir wäerten dat Gesetz do och matstëmmen.

► **M. Mars Di Bartolomeo, Président.**- Merci. An dann nach den Här Urbany.

► **M. Serge Urbany (déi Lénk).**- Jo, Här President, mir stëmmen dat selbstverständlech, dass e Bureau centralisateur ageriicht gëtt bei deem Referendum. Et bleift elo just nach ze hoffen, dass dee Referendum méiglechst seriö an objektiv kann organiséiert ginn. An dann, mengen ech, hu mer domat eppes Wichteges gemaach fir d'Demokratie am Land.

► **Une voix.**- Très bien!

► **M. Mars Di Bartolomeo, Président.**- Merci dem Här Urbany. An d'Wuert huet den Här Statsminister.

Prise de position du Gouvernement

► **M. Xavier Bettel, Premier Ministre, Ministre d'État.**- Här President, ech wëll dem Här Bodry, dem Här Meyers, der Madame Polfer, dem Här Adam, dem Här Reding an dem Här Urbany Merci soe fir hir konstruktiv Aussoen an ech schlësse mech dann all deenen Aussoen och un a soen dem Här Bodry Merci.

► **M. Mars Di Bartolomeo, Président.**- Merci och dem Här Statsminister. Da kënne mer direkt zur Ofstëmmung iwwergoen iwwert de Projet de loi 6719.

Vote sur l'ensemble du projet de loi 6719 et dispense du second vote constitutionnel

D'Ofstëmmung huet ugefaangen. D'Procuratiounen. An de Vote ass ofgeschloss.

Mir hunn Unanimité a mer wäerten déi Korrektur maache bei deene Kollegen, deenen hir Maschinn net fonctionnéiert huet.

Résultat définitif après redressement: le projet de loi 6719 est adopté à l'unanimité des 60 votants.

Ont voté oui: Mmes Diane Adehm, Sylvie Andrich-Duval, Nancy Arendt, MM. Emile Eicher, Félix Eischen, Léon Gloden, Jean-Marie Halsdorf, Mmes Martine Hansen, Françoise Hetto-Gaasch (par M. Laurent Mosar), MM. Aly Kaes, Marc Lies, Mme Martine Mergen, M. Paul-Henri Meyers, Mme Octavie Modert (par Mme Nancy Arendt), MM. Laurent Mosar, Marcel Oberweis, Gilles Roth, Marco Schank, Marc Spautz (par M. Félix Eischen), Serge Wilmes, Claude Wiseler (par M. Paul-Henri Meyers), Michel Wolter et Laurent Zeimet;

MM. Marc Angel, Frank Arndt, Alex Bodry, Mmes Taina Bofferding, Tess Burton, M. Yves Cruchten (par Mme Taina Bofferding), Mme Claudia Dall'Agnol, MM. Mars Di Bartolomeo, Georges Engel, Franz Fayot, Claude Haagen, Mme Cécile Hemmen et M. Roger Negri;

MM. Guy Arendt, André Bauler, Gilles Baum, Mme Simone Beissel, M. Eugène Berger, Mme Anne Brasseur (par M. Gilles Baum), M. Lex Delles, Mme Joëlle Elvinger, MM. Gusty Graas, Max Hahn, Alexander Krieps, Edy Mertens et Mme Lydie Polfer;

MM. Claude Adam, Gérard Anzia, Henri Kox, Mmes Josée Lorsché, Viviane Loschetter et M. Roberto Traversini;

MM. Gast Gibéryen, Fernand Kartheiser et Roy Reding;

MM. Justin Turpel (par M. Serge Urbany) et Serge Urbany.

Da géif ech nach d'Fro stellen, ob d'Chamber d'accord ass, fir d'Dispens vum zweete verfassungsméissege Vote ze ginn.

(Assentiment)

Villmools Merci, dann ass dat esou décidéiert.

Mir géifen dann zum nächste Projet iwwergoen, de Projet de loi 6518 iwwert de Jugement sur accord; dat bedéngt eng Ännerung vum Code d'instruction criminelle. Et ass nach Zäit, fir sech anzeschreiwen. D'Wuert huet direkt de Rapporteur, den Här Alex Bodry.

(Brouhaha)

Wann ech gelift, et huet elo am Moment just den Här Rapporteur d'Wuert!

6. 6518 - Projet de loi modifiant le Code d'instruction criminelle afin d'y introduire le jugement sur accord

Rapport de la Commission juridique

► **M. Alex Bodry (LSAP), rapporteur.**- Här President, Dir Dammen an Dir Hären, bei dësem Projet de loi dréit et sech ëm eppes méi Fundamentales wéi dat, wat mer elo grad hei op déi Schnelle diskutéiert an ofgestëmmt hunn. Et geet ëm eng fundamental Neierung an eisem Strofsystem, déi mer eis virgeholl hunn, elo hei anzeféieren.

Et ass ee Projet, deen am Ursprung nach op déi viiregt Regierung zrëckgeet. En ass den 3. Januar 2013 hei vum Minister Biltgen deponéiert ginn. Dës Regierung huet en iwwerholl, a mir hunn och an etleche Sitzungen an der zoustänneger, an der juristescher Kommissioun iwwert deen heiten Text diskutéiert, fir d'Eischt iwwert de Prinzip an duerno am Detail.

E puer Zuele vläicht, fir eis e bëssen an déi Matière vun der Strofsjustiz eranzebréngen. 50.000 bis 60.000, dat ass d'Zuel vun de penalen Affären, mat deenen all Joer d'Parquete vu Lëtzebuerg an Dikrech befaasst ginn. Et ass net den Total vun allen Affären, mä et ass den Total vun den zousätzlechen Affären, déi all Joer hei zu Lëtzebuerg bei deenen zwee Parqueten enregistriert ginn. 50.000 bis 60.000, dat war de Schnëtt vun deene leschte Joren.

Ëm 15.000, kann ee schätzen, dat ass ongeféier den Total vun de klasséierten Affären, déi sech aus deenen doten Dossierien erginn. Et kënnt dann d'Zuel vun den Uerteeler derbäi, wou natierlech d'Ordonnances pénales mat abegraff sinn. An da kënnt ee warscheinlech op eppes iwwer 10.000 pro Joer. Dat sinn alles perséinlech Schätzungen allerdeings, déi ech hei soen, well aus de Rapports d'activités net am Detail eigentlech déi Zuelen do ervirginn, wat eigentlech ze bemängelen ass.

Et bleift also ënnert dem Stréch nach ëmmer ongeféier d'Halschent vun den Dossierien, wou der Joer fir Joer iwwer 20.000 bäikommen, ouni evakuéiert ze ginn am selwechte Joer.

Déi puer Fakten do maachen also dee Bierg vun Aarbecht däitlech, virun deem net nëmmen de Parquet, d'Statsanwaltschaft, mä och d'Polizei an d'Gerichter stinn. Dëse Stock vun den onofgeschlossenen Dossiere gëtt vu Joer zu Joer méi grouss an domadder natierlech och d'Erausfuorderung fir eis Justiz an de Rechtsstat, fir deen dote Bierg vun Affären - stänneg wuessende Bierg vun Affären - uerdentlech ofzeweckelen, wéi dat sech fir e moderne Rechtsstat gehéiert.

Et ass keen Zweifel, dass d'Lëtzebuerg Justizwiesen zënter geraumer Zäit - et ass kee rezente Phänomeen, mä et bestärkt sech ëmmer méi - sécherlech un d'Grenze vu senger Capacitéite stéisst. Laang Délairen, eventuell onzefridde Justiciabellen, Prescriptiounen, sinn d'Konsequenze vun dësem Bierg vun Dossierien a Prozeduren.

Eng Hëllef bei der Beschleunegung vun de Strofsprozedure gëtt sech mat der Aféierung vun der Iddi vun der „transaction pénale“ - oder, wéi mer et elo nennen, dem „jugement sur accord“ - versprach.

Et geet drëm, mat där heiter dach fundamentaler Neierung ze erreechen, dass eng Rei vun Affäre méi schnell, awer gradesou uerdentlech kënnen ofgewéckelt ginn, wéi dat an de gängige Prozeduren haut de Fall wär.

Ëm wat geet et? Et geet eigentlech ëm eng Eenegung tëscht der Statsanwaltschaft an dem Verdächtige oder dem Beschëllegten iwwert d'Scholdfro an d'Strofmooss bei Delikten a bestëmmte Verbrechen. De Beschëllegte gëtt seng Schold zou a kritt am Géigenzuch e schnellt Uerteel zu akzeptabele Konditiounen, am Regelfall warscheinlech mat enger gewës-

sener Strofminderung par rapport zum Normalfall.

Dësen Accord tëschent Parquet a Beschëllegten, deen an all Stadium vun der Prozedur praktesch bis zur Uerteelspriedung kann ofgeschloss ginn, muss an ëffentlecher Sitzung vum Strofgericht akzeptéiert ginn. Dat ass a graffe Wieder dee System, wéi en elo hei zu Lëtzebuerg proposéiert gëtt.

Dee Lëtzebuerg Modell - well et ass en echte Lëtzebuerg Modell, et ass net einfach eng Kopie vun iergendengem ähnleche Modell, dee géif an engem vun eisen Nopeschlänner bestoen - vun der Transaction pénale - och emol „plaider-coupable“ genannt - garantéiert eng Berodung vum Beschëllegten, Transparenz an Interventioun vun engem onofhängege Richter, deen net Partei an de Verhandlungen iwwer Schold a Strafmooss war. D'Rechter vun den Affer bleiwen intakt.

Dëse Gesetzesprojet versicht déi Neierung vun engem négociéierten Accord bei Strofdoten am Respekt vun den Haaptregelen vun eisem Code d'instruction criminelle anzeféieren. Hei gëtt probéiert, esou wäit wéi méiglech net ze derogéiere par rapport zu den allgemenge Bestëmmunge vun eiser Strofsprozessuerdning. Och respektéiert de Gesetzesentwurf a senger éischter wéi och a senger definitiver Versioun an enger Rei vun Amendementen, déi mer och an der zoustänneger Kommissioun ugehall hunn, d'Bestëmmunge vun der Europäescher Konventioun vun de Mënscherechter an och d'Jurisprudenz vun de Stroosbuerg Richter.

Dës Reform ass - dat muss ee gläichzäiteg soen - en zolitte Broch mat där traditioneller Opfaassung vun eisen Instruktiouns- a Strafverfahren an och vun der Roll vum Parquet.

An alle Länner - an et sinn der vill -, wou dëse System agefouert ginn ass, nach virun deem Akt hei vu Lëtzebuerg, ass am Virfeld oft hefteg diskutéiert ginn. Et kann een dat deelweis an der belscher, an der franséischer Literatur nach noliessen. Och gi regelméisseg emol Richter, wéi och dat däitsch Verfassungsgericht, befaasst mat Kloten, wat dann hire System ugeet a senger praktescher Uwendung.

Mä et muss een awer och gradesou soen, obwuel bei der Aféierung déi dote Prozeduren oft kritesch begleet si gi vun eenzelne Stellen, dass awer a kengem Land, menges Wëssens, déi Neierung ofgeschaaft ginn ass, well se sech als falsch erweisen hätt an hirer praktescher Uwendung. D'Transaction pénale, also den „jugement sur accord“, ass net an allen, mä an deene meeschten europäesche Länner e Bestanddeel vun der Strofsprozessuerdning ginn.

Mä den Ursprung, muss ee wëssen, kënnt aus dem angelsächsesche Recht, et sinn Amerika, England, Kanada, déi eigentlech déi doten Iddi vun der Négociation a Strofsprozess scho méi laang kennen, mä awer no hire Regeln, wat net déi sinn, déi eis sinn. Duerfir däréi een also net ze vill sech e Bild maachen iwwert déi eng oder aner Fernsehserie oder Fernsehfilm, wou een deen dote System an der amerikanescher Applikatioun gesäit. Dat ass net onbedéngt dat, wat elo hei zu Lëtzebuerg wäert ënnert dem Begrëff vum Jugement sur accord agefouert ginn.

Ech stellen esouguer fest, dass eenzel Länner, déi en éischte Schrëtt an déi Richtung gemaach hunn, wéi eist Nopeschland d'Belsch, déi d'Transaction pénale scho kennen, elo d'Regierung wëlles huet, dee System auszudehnen an op en „plaider-coupable“ vun allgemenger Natur wëllt reforméieren.

A Frankräich besteet déi sougenannten „comparution sur reconnaissance préalable de culpabilité“ zënter dem Joer 2004, an och an Däitschland gëtt et dat sougenanntent „Verständigungsgesetz“, dat esou Transaktiounen virgesäit, awer wou de Richter selwer vill méi eng staark Inzidenz an deem Ganzen huet, wou mir ganz kloer hei en Trennstréch zéien tëschent Parquet a Beschëllegten op där enger Säit an engem onofhängege Gericht op där anerer Säit, wat deen Accord muss am Endeffekt guttheeschen.

D'Bundesverfassungsgericht huet an engem Uerteel vun 2013 kloergemaach, dass an hirem Kontext informell Ofspriechen onzoulässeg sinn. Et ass selbstverständlech och eppes, wat zu Lëtzebuerg net méiglech ass, well an där ganzer Prozedur hei op vill Formalitéiten an op Schrëftlechkeet vun deem Accord gehale gëtt.

Et bleift och - an dat, mengen ech, kënnt een disposéieren op Lëtzebuerg -, dass d'Gericht weider d'Flicht huet, fir de Sachverhalt ze klären. Den Accord däréi deemno net déi eenzeg Grondlag vum Uerteel sinn, wat schlussendlech geholl gëtt.

An d'Gerichter vu Karlsruhe hu besonnesch och op d'Transparenz an d'Dokumentationspflicht higewisen, déi och am däitsche Recht bestinn. Och dat ass zu Lëtzebuerg de Fall, Trans-

parenz an Dokumentationspflicht gëllen och fir de Lëtzebuerg Modell.

Och den Europäesche Gerichtshaff vun de Mënscherechter hat scho bei e puer Affären d'Geleeënheet, fir d'Conformitéit vun esou engem System vun der Transaction pénale ze ënnersichen am Zesummenhang mat enger Rei vun Dispositiounen vun der Europäescher Mënscherechtskonventioun, notamment d'Recht op e faire Prozess an d'Recht och op en „double degré de juridiction en matière pénale“.

An och do ass prinzipiell gesot gi vun de Richter vu Stroosbuerg, dass dat an der Rei ass. Allerdéings sinn dräi Bedéngunge genannt ginn, dräi Bedéngungen, déi mer an eisem Lëtzebuerg Modell erfëllen. Dat ass, dass dee Verzicht, deen de Beschëllegte mécht, muss eendeutig sinn. Et muss minimal Garantie fir de Beschëllegte bestoe bleiwen, fir gewësse Mëssbrauch auszuschalten, déi kënnen an esou enger Prozedur vu Verhandlungen entstoe weinst dem méiglechen Ongläichgewicht tëschent de Parteien, Parquet op där enger Säit a Beschëllegten op där anerer Säit. An drëtten: Den Accord däréi selbstverständlech net op Drock oder op falsch Versprechen hin entstanen sinn.

D'Stroosbuerg Richter hunn och akzeptéiert, dass d'Berufungsrecht eventuell méi ageschränkt ass, wéi dat am Normalfall ass. Dat ass hei zu Lëtzebuerg net de Fall. An deem System, dee mer proposéieren, besteet eigentlech en onageschränktent Appellsrecht, wéi dat och am Normalprozess de Fall ass.

De Gesetzesprojet ass also am volle Respekt geschriwwen gi vun den internationalen Normen an deem dote Beräich, an dem Statsrot säin Avis ass eigentlech e Spigelbild gewiescht vun deene méi prinzipielle Bedenken, déi och am Ausland zu deem dote System geäussert gi sinn.

A wann d'Kommissioun och am Ufank reservéiert war an där doter Fro, hu mer eis awer notament och vun den Argumenter vun de Vertrieeder vun de Parqueten, déi aktiv eigentlech sech fir deen dote Projet agesat hunn, wéi och vun den Argumenter vun de Vertrieeder vum Barreau iwwerzeege gelooss, dass am Lëtzebuerg Modell, wéi en elo konzipéiert ass, och a senger definitiver Versioun no den Amendementen vun der zoustänneger Kommissioun, déi dote Bedenken eis net als gerechtfertigt schéngen an dass de Lëtzebuerg Modell also de Risiko vun enger Zwouklassejustiz respektiv de Risiko vun engem Erzwänge vu falsche Scholdageständnisser wäitgehend hëlleft auszuschlëssen.

Eng honnertprozenteg Garantie huet een ni, mä hei sinn awer déi néideg Garde-fouen agebaut ginn an dee ganze System, fir dass déi dote Risiko, déi een oft an den Diskussiounen, an der Doktrin ermëfent, sech bal net méi kënnen hei zu Lëtzebuerg stellen.

Duerch d'obligatoreschen Assistenz vun engem Affekot - jiddwereen, dee sech wëllt an eng Transaction pénale erabeginn, muss duerch en Affekot assistéiert ginn, an den Affekot wäert herno och mussen dee schrëftlechen Accord au préalable mat signéieren, fir kloerzemaachen, dass en och seng Berodungsfonctioun iwwerholl huet -, duerch och virun allem de vollen Ermiessungsspillraum, deen de Strofrichter behält hei am Lëtzebuerg System - wann en Accord tëschent Parquet an engem Beschëllegten ofgeschloss ginn ass, da kënnt dat Ganzt an ëffentlecher Sitzung, an de Strofrichter oder d'Strofrichter behalen am Fong e vollen Ermiessungsspillraum.

Net nëmmen also maache se eng formal Kontroll, ob alles richtig gelaf ass, mä si kucken och den Dossier inhaltlech, fir sech eng Meinung driwwer ze maachen, a si kënnen selbstverständlech deen Accord och oflehnen, wa se mengen, dass eppes net an der Rei wär an deem ganzen Dossier.

De verschiddene formellen Oppositionen, déi de Statsrot a sengem éischten Avis hat, konnt d'Kommissioun an engem definitiven Text Rechnung droen. Dee leschte Sträitpunkt, deen nach bliwwen war, dat war d'obligatorescht Bäiwunne vum Beschëllegte bei der Verhandlung herno vum Strofrichter. An do hu mer eis schlussendlech géeneegt, dass mer en allgemenge Renvoi géife maachen op den Artikel 185 vum Code d'instruction criminelle, deen déi dote Fro regelt a wou de Prinzip ass, dass natierlech den Ugeklote soll viru Gericht erschéngen, mä dass ënner gewëssen Emstänn awer dat Erschéngen net muss sinn an et duergeet, wa säin Affekot da viru Gericht optrëtt. Hei gëtt also och do keng speziell Regelung am Endeffekt virgesinn.

Ech wëll awer vläicht e bësse méi am Detail och op eenzel Punkte vun deem Text hei agoen, wéi dee ganze System elo ka funktionnéieren.

Fir d'Eischt emol de Champ d'application - e wichtege Punkt. Bei wat gëllt en?

Deen heite Gesetzesprojet göllt net fir d’Kontraventionen, e göllt hauptsächlech fir Delikter respektiv och fir eenzel Verbrechen, wann duerch Circonstances atténuantes et esou ass, dass fir och déi Verbrechen nëmmen eng maximal Strof vu bis zu fënnf Joer Prisong ka verhaange ginn. Mir sinn net hei op de Wee gaangen, fir eenzeg, spezifesch Delikter oder Criminen a priori aus dem Champ d’application vun deem heite Gesetz erauszehuelen, wéi déi eenzel aner Länner gaange sinn.

Zweete Punkt: d’Initiativrecht. Ech hunn et scho gesot, d’Initiativrecht ass gedeelt. D’Initiativ, fir esou en Accord ofzeschleissen, kann entweder vun dem Verdächtigten oder dem Beschëllegten ausgoe respektiv kann och vum Parquet ausgoen.

Dat Ganzt muss a schréfftlecher Form geschéien, wou och d’Délaie virgesi sinn. Ee Mount, wou op déi prinzipiell Offer muss géantwort ginn, a schlussendlech muss am Prinzip bannent véier Méint, mat der Méiglechkeet vun enger weiderer Verlängerung, déi ganz Transaktioun ofgeschloss ginn, fir ze verhénnere, dass dat hei eng Manœuvre dilatoire gött, fir am Fong nëmmen d’Prozesser an d’Längt ze zéien. Selbstverständlech doduerjer, dass iwwert d’Transaktioun verhandelt gött tèschent Parquet a Beschëllegten, ass natierlech d’Prescription ënnerbrach an déi spillt dann an deem heite Fall net méi.

Drëttens: Wat ass den Inhalt vun deem Accord, den ofgeschloss gött?

Deen Accord muss d’Oplëschtung vun de Faiten - ganz wichteg, vun alle Faiten - begräfen, iwwert déi sech déi Verhandlung an deem Accord bezielen, déi Faiten ervirsträichen, déi de Verdächtigten ausdrécklech unerkannt huet, wou en d’Schold also bekannt huet. Eventuell mildernde Emstänn, wa se ufalen, müssen an deem Accord mentionnéiert ginn. All Haupt- an Niewestrafen, déi sollen ausgesprach ginn, müssen och schréfflech festgehale ginn. D’Décisionen iwwert d’Restitutiounen an d’Fraise vun der Poursuite gehéieren an dee schréfftlechen Accord an och d’Décisionen, déi solle geholl ginn iwwer Entscheedungsdemanden, déi bekannt sinn, mat engem Délai an dem Montant, den de Verdächtige schonn elo unerkennt.

Ech hu gesot, de Statsanwalt, den derfir zoustänneg ass, de Verdächtigten oder Ugekloten a säin Affekt mussen dat Ganzt ënnerschreien. A bis zur Verurteilung virum Srofgericht kann also esou een Accord ofgeschloss ginn. Et ass allerdéngs fraglech, ob de Parquet bereet wär, nach an allerleschter Minutt esou en Accord ofzeschleissen, wann d’Affär scho praktesch virum Strofgerecht gelant ass.

Vierte Punkt: Wat sinn d’Rechter vun den Affären? Dat, mengen ech, ass e wichtige Froekomplex.

D’Affär sinn net direkt an déi Transaktioun mat implizéiert - dat muss ee ganz kloer soen. Si brauchen net den Accord ze ginn a si kënnen och kee Vetorecht géint esou en Accord maachen. Mir sinn hei net an der Médiation pénale, wat en Täter-Opfer-Ausgleich ass. Hei si mer an engem ganz anere Konzept dran.

Nach sinn awer och déi Leit, déi Schued erliden hunn, mat implizéiert. Si ginn informéiert, wann déi Transaktioun an enger öffentlecher Sitzung da sollt diskutéiert an och vum Gericht doriwwer decidéiert ginn. Si kënnen sech also do zu Wuert mellen a viru Gericht optreden.

Si kënnen sech allerdéngs net dem Accord opposéieren, mä de Richter muss se froen, ob se eventuell d’accord si mat deem, wat elo an der Transaktioun virgesinn ass, fir den zivilen Volet eigentlech vun deem Ganzen. Wa se d’accord sinn, da gött dat aktéiert, da gött et e Bestandteil vun de Verurteilungen; wann net, da verweist de Strofrichter, dat ass d’Chambre correctionnelle vun Bezierrichter, op d’Zivilchamber vun deemselwechte Bezierrichter, wou den zivilrechtlichen Volet da kann ofgeurteilt ginn. Dat ass also eigentlech och net fundamental anescht, wéi dat oft haut am ordinäre Strofvfahren de Fall ass.

Wat sinn d’Pouvoir vum Gericht, dat also saiséiert gött - vun deenen zwou Parteien, Parquet a Beschëllegten -, bei engem Accord, dee se fonnt hunn?

D’Gericht statuéiert iwwert d’Scholdfro, fir d’Faiten, déi doranner unerkannt sinn. Et kontrolléiert d’Legalitéit vun de virgeschloene Strofen an et kontrolléiert och, ob se adequat sinn - also net nëmmen eng reng formal Kontroll, mä och ob se wierklech ugepasst sinn op déi Strofdot, déi eigentlech hei zougi gött.

D’Gericht hält dann en Uerteel iwwer all déi dote Froen. Et kann net vum Accord ofwäichen, et muss den Accord tel quel iwwerhuelen. Wann do Erreurs matériels dra sinn, déi nach kënnen rectificéiert ginn, weist d’Gericht drop hin. Da kënnen d’Parteien sech do eens

setzen an der Sitzung. Wann dat net méiglech ass, dann ass eigentlech déi Prozedur do eriwuer.

Wann d’Gericht zum Schluss kënnt, dass d’Schold net erweisen ass oder dass d’Srof net adequat ass respektiv dass eenzel Elementer vun deem Accord net an der Rei sinn, da muss den Tribunal correctionnel feststellen, dass den Accord échouéiert ass, an d’Parteien ginn erëm eng Kéier op de Verfahrensstand zrëckverwisen virum deem doten Accord. Géint en Uerteel, wat do geholl gött vun dem Tribunal correctionnel, besteet Appell- a Rekursméiglechkeet.

Wat sinn d’Konsequenzen vun deem Uerteel?

Mat deem Uerteel, dat den Accord iwwerhält, hält d’Action publique op. Dat heescht also am Kloertext, weinst deeneselwechte Faiten, deene Faiten, déi mentionnéiert sinn an deem Accord, kann - och wann nei Elementer kommen - net méi eng nei Enquête ugekuert ginn. D’Zivilkloe vu Geschiedegte sinn duerch dat doten net betraff.

Gëtt den Accord duerch de Richter ofgelehnt, ginn all d’Pièces, all Dokumenter vum Accord zerstéiert an déi ganz Prozedur ass caduc, wéi wa se eigentlech ni bestanen hätten. An déi Deklaratioun wéi och déi Pièces dierfen herno net spéiderhin an där Prozedur évoquéiert ginn. Et ass, wéi gesot, wéi wann do ni esou en Accord bestanen hätten iwwer eng méiglech Transaktioun.

Et ass och wichteg vläicht drop hinweisen, dass och den Untersuchungsrichter, wa schonn en Untersuchungsrichter mat där Affär befasst ass, dass den Untersuchungsrichter net kann esou einfach désaiséiert gi vun esou engem Dossier, well elo Parquet a Beschëllegte sech eens sinn, fir a Richtung Transaction pénale ze goen. E gött säin Avis doriwwer of an e ka sech esouguer opposéieren, dass en déi Affär do ewechgeholl kritt. Allerdéngs muss en dat motivéieren. A géint déi doten Décision, déi en hält, besteet natierlech och eng Rekursméiglechkeet.

Et ass, Dir Dammen an Dir Hären, eng interessant Neuerung, déi mer hei maachen. Et ass och eng Form, déi a Frankräich eng gewëssen Importenz hat. Ech hunn eng Statistik gesinn, dass praktesch 10% vun den Affären a Frankräich iwwert den dote Wee vun der Transaction pénale eigentlech ofgewéckelt gi sinn. Mir stinn eréischt am Ufank vun där doter Neuerung.

Ech mengen och kënnen ze soen am Numm vun de Kommissionsmemberen, dass mer der Meinung sinn, dass de Parquet sollt mat Bedacht eigentlech déi doten Neuerung uwenden. Si selwer soten, si gesinn zwou Matière, wou een dat dote kéint hauptsächlech asetzen. Dat ass en matière de délits à la circulation, wou een et kéint maachen, awer och a ganz komplexen Affären, wou vill Devoirs d’instruction am Ausland musse gemaach ginn, wat oft zu onheemlech laange Prozeduren féiert, zu komplexen Prozeduren féiert, wou et schwéier ass, all Elementer zesummenzekeréien.

A si verspieche sech awer eng Verbesserung vun haut, wou oft déi doten Affären herno zu kengem richtegen Uerteel féieren, dass se iwwert den dote Wee, iwwert d’Transaction pénale awer kéinten e propperen Ofschloss vun de penalen Dossiere kréien.

Dat do ass sécherlech net déi Léisung, fir u sech den immense Koup vun Affären, penalen Affären ofzebauen, déi sech an eiser Justiz unheefen, mä et ass eng vun e puer Méiglechkeeten, déi sollen hëllefen, dat ze bewerkstelligten.

Mir hu schonn haut de System vun den Ordonnance-pénallen, op deen oft zrëckgegriff gött. Mir hunn de System vum Juge unique. Mir hunn d’Médiation pénale. An hei gött am Fong e véierter Instrument an eist Arsenal vu Prozeduren agefuert, fir eng Beschleunigung ze kréien, wat d’Lëtzebuerger Strofgerecht ugeet.

Mir waren eis eens an der Kommissioun, Här President, dass et wichteg wär, dass d’Regierung géif no dräi Joer praktescher Applikation vun deem heiten Text, zesumme mat de Justizorganen, en éischte Bilan zéien vun der praktescher Uwendung an dass mer dat géifen an der Chamber hei gemeinsam diskutéieren, fir ze kucken, wat huet e bruecht, wat sinn eventuell déi Ajustementen, déi mer musse maachen, fir d’Effektivitéit vun deem heite System nach ze verbessern.

An deem Sënn géif ech hei, wéi gesot, den Accord vun der Kommissioun bréngen a gläichzäitig och den Accord vun der LSAP-Fraktioun.

Merci.

► **Plusieurs voix.** - Très bien!

► **M. Mars Di Bartolomeo, Président.** - Merci dem Här Rapporteur. An éischten ageschriwwene Riedner ass den Här Léon Gloden. Här Gloden, Dir hutt d’Wuert.

Ech wëll iwwerens soen, dass déi Zäit, déi aginn ass, net iwwerschratt ass. De Rapporteur huet 20 Minutten. Hei ass ee kleng Mëssel geschitt.

Dir hutt d’Wuert, Här Gloden.

Discussion générale

► **M. Léon Gloden (CSV).** - Här President, Dir Dammen an Dir Hären, erlaabt mer fir d’Éischt, dem Rapporteur Merci ze soe fir säi geschriwwene wéi och mëndleche Rapport an dach engem komplexen Dossier.

An deem Projet, dee vum deemolege Justizminister François Biltgen nach deponéiert ginn ass, geet et drëm, d’Transaction pénale oder, wéi et elo no den Ofännerungen am Projet de loi heescht, de Jugement sur accord an der Strofgerecht anzeféieren. Dat ass dann och e kleng Paradigmewissel an eise Strofgerecht.

Am Zivilrecht kenne mer d’Transaktioun, wou Parteien ënner sech probéieren, hirem Sträit en Enn ze setzen, andeem jiddwereen op een Deel vu senger Prävention verzicht. An der ziviller Prozedur intervenéiert d’Gericht am Prinzip net, ausser et gött vun de Parteien gefrot, deen Accord aktéieren ze loosse.

Datt en matière pénale ka mam Procureur en Accord ausgehandelt ginn, dee vun engem Gericht an engem Jugement verankert gött, kann, an de Rapporteur huet et gesot, à première vue schockéieren. Mä firwat schockéiert et à première vue? Well mer aus amerikanesche Serien oder Neiegkeete wëssen, dass Ugeklotener sech kënnen fräikafen oder en Deal mam Gericht oder der Staatsanwaltschaft agoen, fir dass se iwwerhaupt keng Strof kréien oder eng manner héich Strof. Ganz oft ass et och eng mediatiséiert Prozedur, well oft berühmt Perséinlechekeete vun enger Prozedur Gebrauch maachen, fir net condemnéiert ze ginn oder eng manner héich Strof ze kréien.

Ech hu misse schmunzelen, wéi ech an engem Artikel am „Le Monde“ vum 12. Februar 2004 nogelies hunn, dass e gewëssenen Här Strauss-Kahn sech deemools géint esou eng Prozedur ausgesprach huet. Och dat rezent Beispill an Däitschland, wou den Här Ecclestone en contrepartie vun enger Zomm vu 74 Milliounen Euro sech „fräikaaft“ huet, huet dobauss fir vill Diskussioun gesuergt.

D’Fro stellt sech also, ob mer mat deem Projet de loi eng „Deal-or-no-deal“-Strofgerecht maachen. Féiere mer mat deem Projet de loi eng nei Nischepolitik an der Justiz an? Schafe mer mat deem Projet de loi eng Zwouklassejustiz, wou déi Räich sech dem Strofgesetz entzéien kënnen?

Mir hunn an der Commission juridique vill iwwert d’Perceptioun vum Public iwwert dës nei Prozedur diskutéiert. Et soll een net verstoppen, an de Rapporteur huet et gemaach, dass et och an dem Milieu juridique Befürworter an awer och Géigner vun esou enger Prozedur ginn. Den Titel vun engem Artikel an der „Süddeutsche Zeitung“ vum 24. Januar 2009 gött dat gutt zrëck: „Warum der sogenannte Deal im Strafverfahren viele Fürsprecher hat - und doch sehr problematisch ist“.

Ech wëllt besonnesch dem Procureur Aloyse Weirich an dem Bâtonnier Rosario Grasso vun dëser Plaz aus Merci soe fir déi wierklech exzellente Aarbecht, déi se gemaach hunn an eis et domadder méiglech gemaach hunn, eis dach mat deem Projet de loi unzefrënnen.

Em wat geet et also hei? Et geet drëm, am Respekt vum Ordre public a vun der Justitia d’Srofgerechter ze entlaaschten am Kader vu Strofdoten, wou ee bis zu fënnf Joer Prisong ka kréien.

Jo, Här President, de Facteur Zäit ass e wichteg Element am Kader vun engem Strofgerecht. Wat d’Prozedur méi laang dauert, wat besonnesch fir d’Victimmen de Cauchemar méi laang unhält. Och eng zäitno Condamnatioun huet e psychologischen Avantage: De Condamnéierten ass sech senger Schold nach méi bewusst, wéi wann en eréischt no Jore condemnéiert gött.

Et ass och kloer, dass duerch dës Projet de loi kee Beschëllegte sech fräikafe kann. Et gött och net am Hannerzëmmer vum Gericht verhandelt. D’Prozedur ass, esou wéi se elo hei am Projet de loi steet, eng komplett transparent Prozedur. Den Accord tèschent Ugekloten a Parquet gött an engem Jugement vum Tribunal festgehalten. D’Tribunal verifizéiert nach eng Kéier, dass alles an der Rei ass, well et geet drëm, jo och ze évitéieren, dass ee sech schëlleg bekennt, obwuel e keng Strofdot gemaach huet. De Schëllege gött vum Gericht condemnéiert.

Op där anerer Säit ginn d’Rechter vun der Victime, déi Schued erliden huet, duerch déi Strofdot oprechterhalen. Entweder gött den zivilen Volet, also normalerweise de Schuedenersaz, och am Accord festgehalten. Wann net,

kann d’Victime nach ëmmer, wéi bis elo, virum zivilen Gericht Schuedenersaz akloen.

Esou eng Prozedur gött et och mat gewëssen Differenzen a Frankräich, der Belsch an Däitschland.

Doriwwer eraus ass de Prinzip vun engem Accord am Kader vun enger Strofdot vum Europäesche Gerichtshaff fir d’Menscherechter an engem Jugement vum 29. Abrëll 2014 validéiert ginn. Den Europäesche Gerichtshaff ass zur Konklusioun komm, dass esou eng Prozedur am Aklang mam Artikel 6 betreffend d’Recht op den équitabel Prozess a betreffend d’Présomption d’innocence ass.

De Rapporteur ass schonn am Detail op de Gesetzesprojet, an d’Prozedur agaangen. Erlaabt mer e puer Remarques.

Goung am initiale Projet nach vun enger „transaction pénale“ rieds, si mer no laange Berodungen zum Schluss komm, dass den „jugement sur accord“ d’Terminologie ass, déi am beschten d’Ratio legis vun deem Projet de loi zrëckspigelt. Duerch eng Transaktioun gött engem Sträit en Enn gesat. D’Gericht ass net méi zoustänneg. Hei bleift d’Gericht zoustänneg, well den Accord gött eréischt rechtskräfteg doduerch, dass den Tribunal den Accord an engem Jugement verankert. Dofir hu mer, no laangem Hin an Hier, d’Expressioun „jugement sur accord“ festgehalten.

Zu all Moment kann am Kader vun enger Prozedur en Accord ofgeschloss ginn. Sief et virum der Instruktioun oder no der Instruktioun a souguer währenddem eng Affär schonn virum Correctionnel unhängeg ass.

Hei war de Statsrot anerer Meinung. De Statsrot wollt, dass mer déi franséisch Prozedur iwwerhuelen, wou esou een Accord just méiglech ass, éier d’Action publique ugefaangen huet.

Fir wéi eng Infraktiounen ass dës Prozedur dann applikabel?

Fänke mer ganz ënnen un. D’Contraventionen sinn net betraff. Hei ginn et jo schonn accélériert Prozeduren wéi d’Ordonnance pénale. Op där anerer Säit ass et natierlech net de Wëllen, fir am Kader vu schwéier Criminen kënnen dem Auteur d’Méiglechkeet ze ginn, iwwer seng Strofmossen ze verhandelen. Dofir ass d’Prozedur nëmmen applikabel fir Delikter a Criminen, wou d’Prisongstrof net iwwer fënnf Joer erausgeet. Des Weiteren, an de Rapporteur ass dorobber agaangen, dass d’Assistenz vun engem Affekt obligatoresch während der ganzer Prozedur.

Här President, wéi gesäit d’Prozedur dann elo an der Praxis aus? Dës ass am einfachste mat engem Beispill ze illustréieren.

Huele mer e Beispill vu Coups et blessures volontaires. De Procureur d’État oder den Auteur schléit en Accord vir. Ass schonn eng Instruktioun beim Juge d’instruction amgaangen, muss den doriwwer informéiert ginn a gött en Avis of un de Parquet. An deem Avis deelt de Juge d’instruction dem Parquet mat, wéi wäit d’Instruktioun ass a wat nach ze maache wier.

Gëtt en Accord ofgeschloss tèschent dem Parquet an dem Auteur vun der Infraktioun, adresséiert de Procureur d’État un de Juge d’instruction eng Requête, fir d’Instruktioun zuzemaaachen. De Juge d’instruction kann dann innerhalb vun e puer Deeg d’Instruktioun zomaaachen a mécht dann e Rapport un d’Chambre correctionnelle. Dës Rapport gött un de Procureur d’État adresséiert an un d’Partei an da muss den Tribunal, also an deem Fall d’Chambre correctionnelle, den Accord vun engem Jugement validéieren.

Wann de Juge d’instruction net wëllt d’Instruction préparatoire clôturieren, well e mengt, dass an deem Fall keen Accord kéint ofgeschloss ginn, dann deelt en dem Procureur dat schréfflech mat an enger motivéierter Ordonnance. Géint dës Ordonnance kann de Procureur d’État oder den Auteur vun der Infraktioun Appell bei der Chambre du Conseil maachen.

Wat ass d’Roll vun dem Gericht, also vun der Chambre correctionnelle? D’Chambre correctionnelle gött mam Accord saiséiert. D’Gericht kuckt, dass eng Rei Informatiounen, wéi se am Artikel 565 virgeschriwwen sinn, dran opgeschriwwen sinn, wéi d’Srofgerecht Qualifikatioun vun de Faiten, d’Peinen, d’Identitéit vum Auteur an esou weider. An enger Audienz héiert dann de President vun der Chambre correctionnelle d’Parteien zu dem Accord.

Nach eng Kéier kloer gesot: An dem Jugement gött d’Culpabilitéit vun dem Auteur zrëckbehalen: („...) le tribunal statue sur la culpabilité (...)“), heescht et kloer am Artikel 575. An d’Pei-

nen, wéi se am Accord verhandelt gi sinn, ginn am Jugement festgehalten. Dann ass d'Affär fäerdeg an et kann net méi Appell gemaach ginn.

Et ass wichteg, datt dës nei Prozedur vun den zoustännegen Autoritéiten dem Public do-bausse kloer explizéiert gëtt. Et däerf net sinn, datt hei och just de Soupçon bei de Leit opkënn, datt iergendwéi am Hannerzëmmer vun der Justitia eppes gemauschelt gëtt.

Här Minister, dat ass den Défi vun dësem Gesetz.

Ech soen lech Merci fir d'Nolauschteren a ginn den Accord vu menger Fraktioun.

► **Plusieurs voix.** - Très bien!

► **M. Mars Di Bartolomeo, Président.** - Merci och dem Här Gloden. Nächst ageschriwwene Riednerin ass d'Madame Viviane Loschetter.

► **Mme Viviane Loschetter (déi gréng).** - Merci, Här President. Dir Dammen an Dir Hären, virun allem e grouse Merci un de Rapporteur. Dat war, wéi et schonns genannt ginn ass hei, en technesche Rapport, well mer ganz vill verschidde Factetten hu missen nokucken, nokontrolléieren, diskutéieren, vläicht och all Schrëtt nach eng Keier hannerfroen, fir sécherstellen, datt mat dëser neier Prozedur am Droit pénal och all Rechter a Flichten, déi d'Justiz muss an engem État de droit garantéieren, garantéiert sinn an och garantéiert bliwen.

Dëse Projet de loi huet an der zoustänneger Commissioun fir vill konstruktiv an och munchmol kontrovers Diskussiounen gesuergt, deen och mir selwer notamment erlaabt huet, wirklech ganz interessant Sätzungen ze leeden. Ech mengen, do si mer ons eens.

An dëse Sätzungen wore mer ëmmer begleet vum Procureur général, vum Procureur vun Dikrech a vum aktuelle Bâtonnier vum Barreau, déi, sief virausgesot, dësem Projet de loi och ganz positiv gesénnt waren. Hinnen och fir dësen interessanten Austausch e grouse Merci.

D'Iddi an d'Philosophie vun dësem Jugement sur accord, dat heescht, eigentlech den Ursprung vun dësem Projet de loi, wéi en elo hei finaliséiert ass, dës Iddi huet am Fong geholl hiren Ursprung fonnt an engem Aarbechtsgrupp, wou all déi implizéiert Institutiounen drun deelgeholl hunn.

Nieft eben deene schonn existéierenden alternative Prozeduren, wéi zum Beispill d'Ordonnance pénale, an et ass ons gesot ginn, datt der 1.100 am Joer gemaach ginn, haaptsächlech eben duerch Delikter am Autosverkéier, nieft der Mediatioun, déi am Droit pénal sech dach awer nach ëmmer schwéierdeet, schafe mir haut eng drëtt, eng zousätzlech Prozedur.

De Rapporteur huet et och explizit beschriwwen. Dëse Jugement sur accord besteet schonn a verschiddeenen anere Länner, mä mir hunn et hei an dësem Projet de loi mat enger effektiv spezifescher Lëtzebuerger kalkéiert Prozedur ze dinn.

déi gréng wellen haaptsächlech op dräi Punkten aus dësem Projet de loi sech konzentréieren, vu datt jo och de Rapporteur zimlech prezis war an all senger juristeschen Aspekter.

Den éischte Facteur ass de Facteur Zäit. An et ass och schonn e puermol hei ënnerstrach ginn, datt d'Gerichter net méi nokomme mat hiren Dossieren, sief et an der Stad oder sief et och zu Dikrech. Et ass och erkläert ginn, notamment vum Procureur général, datt mir zu Lëtzebuerg e Problem hunn, e sougenannte Ressource-humaines-Problem, an datt dat och notamment e Problem ass, fir ebe séier virunzekommen.

Dat war an onsen Aen éischter e generelle Problem. En huet zwar eng Inzidenz op d'Lenteur vun der Justiz. Mir denken awer éischter, datt duerch dëse Projet de loi, datt dee wäert eng Inzidenz op d'Lenteur hunn a vläicht net ëmgedréit. Mä bon, mir sollten u sech net déi hei nei Prozedur aféieren uniquement, well mer e Problem vu Lenteur hunn, well mer e Mangel u Leit hunn, mä éischter, well déi Philosophie vun där neier Prozedur, well mer déi eigentlech positiv fannen.

Ons interesséiert dann och eben de Facteur Zäit fir déi zwéi Haaptconcernéiert. An enger normaler penaler Prozedur muss d'Affär sech enger ustrengender Prozedur stellen, wou et gläich e puermol op verschiddeenen Instanzen gehéiert gëtt. Ëmmer erëm muss et munchmol och extrem penibel, mä op alle Fall ëmmer en désagrèabelt Erliewe frësch beschreiwen. Virun der Police bei enger Enquête préliminaire, da beim Untersuchungsriichter, da bei der zou-

stänneger Juridiction, gegebenenfalls dann nach eemol.

An de Facteur Zäit erhéicht mat Sécherheet de Schmäerz, d'Gefill, net verstanen ze sinn, zousätzlech zu deem Gefill vun..., oder zu där Ongerechtegkeet, déi engem als Affer ugedoe ginn ass. A jiddweree weess, datt juristesche Prozeduren e verwalteresche Charakter hunn, wou een och oft nach nieft der gudder Portioun Ausdauer muss eng gutt Portioun Courage heiansdo hunn. An am Fall vum Affer ass dat mat Sécherheet de Fall.

Am Fall vun enger Procédure sur accord brauch d'Affär net méi e puermol an op verschiddeenen Instanzen ugehéiert ze ginn. Och dat ass eng enorm Plus-value fir d'Affär, fir déi et méiglech gëtt, nëmmen eemol ugehéiert ze ginn.

Den Täter, deen huet sech mat senger Dot schëlleg gemaach a gehéiert bestrooft fir seng Dot. Am Fall wou net e Minimum vun Asiicht ass, ass wahrscheinlech dës nei Prozedur net déi adequat. Mä am Fall wou den Täter seng Dot zougëtt, muss hien an engem Rechtsstat dann och zouginn, akzeptéieren, datt hien och, loosse mer emol soen, muss no de Regele vun engem Rechtsstat matspillen. An d'Regele vum Rechtsstat si sécherlech net, dem Täter laang Prozeduren ze octroyéieren, mä hien zu enger adequater Strof fir seng Dot ze veruer-teelen.

Verschidde Stëmmen denke munchmol un eng Procédure vu Comparution immédiate. Mir als Gréng sécherlech net! Mä wann heiansdo oder oft doriwwer geschwat gëtt, dann ass et grad, well tëschtent deem, wat geschitt ass, an tëschtent dem Uerteel vun deem, wat geschitt ass, einfach ze vill laang Zäit vergaangen ass an et eigentlech munchmol schwierig an och net méi richtig ass, net méi engem Recht u sech entsprécht, fir mussen onheemlech laang ze waarden, sief et, fir bestrooft ze ginn, sief et awer virun allem, fir Recht ze kréien oder fir souguer en Deel Reparatioun ze kréien.

Déi zäitlech adequat Relatioun tëschtent Dot a Strof respektiv tëschtent Dot a Reparatioun ass eminent wichtig, fir ons Gréng bal e Recht. An dës nei Prozedur vu Jugement sur accord ass mat Sécherheet eng Prozedur, déi e Bäitrag dozou leescht.

En zweete Facteur fir ons ass de Facteur Suen. An et ass och fir ons Gréng kloer, datt ee mat engem Jugement sur accord kann d'Fraise reduzéieren. D'Fraisen am Allgemengen, dat heescht déi vum Affer, déi vum Täter a schlussendlech och déi éffentlech Sue gi reduzéiert. Mir begrëssen dat ausdrécklech, ouni wellen engem ze no ze trieden. Well d'Justiz an d'Recht op Justiz ass munchmol en deiert Recht fir déi concernéiert Leit an och fir d'effentlech Hand.

A meeschtens spillt och d'Zäit eng Roll. A ganz oft spillen de Gebrauch vun alle méigleche juristesche Weeër a Méiglechkeeten och eng Roll, fir datt d'Zäit méi laang gëtt a fir datt de Käschtpunkt och méi héich gëtt. Dofir: Kuerz Weeër an eng kloer Situatioun féieren zu manner Käschten!

A schlussendlech, de leschte Punkt fir ons, Här President, Dir Dammen an Dir Hären, deen net onwesentlech awer ass, datt ass de mënschleche Facteur vun esou enger neier Prozedur: Se erlaabt oder encouragéiert den Täter, seng Dot direkt zouzeginn. An dat ass wichtig och fir d'Affär. Mir schwätzen hei an esou enger Situatioun direkt an Termen, déi der Wourecht entsprechen, an Termen, déi echt sinn, déi der Realitéit entsprechen.

Et ass schlussendlech eng mënschlech Manéier mateneen ëmzegoen, déi och akzeptéiert gëtt vun deenen zwéi Concernéierten. Den Täter weess a gëtt zou, datt e muss bestrooft ginn. D'Affär kritt, wat et brauch, fir iwwert dat, wat him geschitt ass, ewechzekommen.

An aus deene Grënn haaptsächlech, deene manner juristesche, technesche, mä dofir net manner wichteg Grënn, wäerten déi gréng dëse Projet matstëmmen.

Ech soen lech Merci fir d'Nolauschteren.

► **Plusieurs voix.** - Très bien!

► **M. Mars Di Bartolomeo, Président.** - Merci och der Madame Loschetter. An nächsten ageschriwwene Riedner ass den Här Guy Arendt.

► **M. Guy Arendt (DP).** - Merci, Här President. Léif Kolleeginnen a Kolleegen, fir d'Éischt well ech dem Rapporteur, dem Alex Bodry, Merci soe fir säin exzellente schrëftlechen a mündleche Rapport. Et ass dëst net einfach eng Klausel (veuillez lire: Floskel), déi ech esou an d'Welt geheien, mä et ass wirklech éierlech gemengt! Fir esou en technesche Projet war de Rapport wirklech exzellent.

En huet och scho bemierkt, dass d'Infraktiounen zu Lëtzebuerg vu Joer zu Joer ëmmer weider zouhuelen. D'Plaz fir Prisonéier ass staark limitéiert an d'Mille vun eiser Justiz dréinen,

duerch eben d'Zuel vun den Dossieren, oft vill ze lues.

Aus dësen Ursaache sti bei der Justiz an dem Strofvollzuch an nächster Zäit eng Rei wichteg Reformen un. Nieft dem Vote iwwert d'Maison d'arrêt Uerschterhaff, gëtt d'Exécution des peines reforméiert an eng Administration pénitentiaire geschaf. Et ass och en Débat iwwer alternativ Sanktiounen zum Fräiheitsentzuch geplangt. Do dernieft gëllt et och, d'Direktiv „Victimes“ esou séier wéi méiglech ëmzesetzen.

De Projet, iwwert dee mer haut ofstëmmen, soll da virun allem derfir suergen, dass eis Justiz méi séier schaffe kann, andeems nieft der Ordonnance pénale an der Mediatioun mat dem Jugement sur accord eng drëtt Prozedur agefouert gëtt, déi d'Gerichter entlaaschte soll.

Ech ginn net op d'Detailer vun der Prozedur vum Jugement sur accord an, meng Virriedner hunn dat schonn am Detail gemaach, déi de Rapporteur och schonn exzellent presentéiert an erkläert huet.

Wat bei dësem Projet wichteg ass, ass Folgendes: Et geet net drëm, hei Gemauschels ze féieren, mä et soll drëm goen, ënner alle Parteien eng ugepasste Strof fir dee Schëllegen ze fannen, déi en fin de compte vun engem Gericht guttgeheescht gëtt. Et gëtt also nâischt am stil-len Kämmerlein gekoschtert!

Erlaabt mer kuerz e puer generell Remarques ze maachen.

Fir d'Éischt emol muss een ervirsträichen, dass d'Aart a Weis, wéi dëse Projet ausgeschafft ginn ass, virbildlech ass! Et ass nämlech e Groupe de travail agesat ginn, a meng Virriedner si schonn drop agangen, dee sech aus Verriedner vum Parquet, der Police, vu Magistraten an Affekoten zesummegeesat huet. Dësen Aarbechtsgrupp huet derfir gesuergt, dass de Projet de loi équilibréiert a fachlech korrekt gestalt konnt ginn an den Uregungen a Bedenke vun alle bedeelegten Akteure gerecht konnt ginn.

Vu menger Säit well ech och dem Aloyse Weirich, Procureur d'État zu Dikrech, an dem Kolleeg Bâtonnier Rosario Grasso e grouse Merci ausdrécke fir déi exzellent Aarbecht, déi se gemaach hunn, mat hire Mataarbechter respektiv, natierlech.

Eis Prozedur vum Jugement sur accord ass also keng einfach Kopie vun engem auslänneschen Text, mä ass eng adaptéiert Solutioun fir Lëtzebuerg. Nëmmen esou ka séchergestallt ginn, dass och alle Lëtzebuergesche Gegebenheete Rechnung gedroe ka ginn.

Dann ass et awer och - trotz alle Beméiungen, déi penal Prozeduren ze vereinfachen a virun allem méi séier an effizient ze gestalten -, do ass et ganz wichteg, weiderhin d'Rechter vun alle Bedeelegten ze respektéieren. Dozou gehéiere virun allem d'Ufuerderungen, déi d'Europäesch Gericht fir Mënscherechter un e Procès équitable stellt. Dës Ufuerderunge gi vun dësem Projet de loi respektéiert, wat fir eis als Demokratesch Partei eng net verhandelbar Konditioun ass, fir dëse Projet matzestëmmen.

Fir ze verhënneren, dass an der Praxis awer eppes net esou klappt, wéi mir eis dat hei alleguerte virstellen, begrëisst an ënnerstëtzt d'DP dann awer och, dass an dräi Joer eng Evaluatioun vum Jugement sur accord gemaach soll ginn.

Dëse Jugement sur accord kann a soll e ganz wichtige Bestanddeel vun eise Rechtssystem ginn. Eng Infraktioun, déi eng Instruction criminelle ausléist, ka fir ganz vill Leit voll Konsequenze sinn! Dat sinn an éischter Linn natierlech d'Victimmen an den Auteur vun der Infraktioun, awer och d'Familjen a Bekanntter vun deenen zwou Säiten oder och méiglech Zeien. Fir all dës Leit ass d'Period vun der Instruction criminelle bis zum Prozess an dem Uerteel eng ganz schwéier a belaauschend Zäit. D'Aussoe mussen ëmmer erëm widerholl ginn. Dat Erlieftent muss ëmmer erëm virun den Aen ofgespillt ginn, wat bei verschiddeenen Infraktiounen ganz penibel an éprouvant ass!

Et ass also am Intérêt vun all de Bedeelegten, wann iwwert d'Procédure vum Jugement sur accord dës Zäit staark ageschränkt gëtt. Aus deem Grond bleift mir da just nach, den Accord vun der DP-Fraktioun ze ginn an lech Merci ze soe fir d'Nolauschteren.

► **Plusieurs voix.** - Très bien!

► **M. Mars Di Bartolomeo, Président.** - Merci och dem Här Arendt. An ech ginn dovun aus, dass den Nächsten den Här Roy Reding ass.

► **M. Roy Reding (ADR).** - Merci, Här President. Léif Kolleeginnen a Kolleegen, effektiv huet den Alex Bodry dat heite Gesetz esou gutt erkläert, datt och Netjuriste ganz bestëmmt verstanen hunn, wouër et geet an datt dat eng ganz gutt Saach ass.

Virun allem war et eng ganz flott legislativ Prozedur, well wirklech emol eng Keier d'Prakti-

ker e Gesetz, jo, geschriwwen hunn, kann ee soen. Leit, Penalisten, Affekoten, Magistraten, Leit vum Parquet, déi wëssen, wouër et geet an déi hei eng exzellent Aarbecht gemaach hunn. Net ëmssot huet de Léon Gloden ganz speziell dem Aloyse Weirich, dem Roby Biever an dem Maître Grasso Merci gesot.

Ech perséinlech hunn u sech eng eenzeg Kritik, wat den Text selwer ugeet, an dat ass déi Limitatioun op fënnef Joer, also datt nëmme Saachen, déi mat fënnef Joer Prisong bestrooft ginn, kënnen ënnert dës Transaktioun falen.

An do gräifen ech dat op, wat d'Viviane Loschetter zu Recht gesot huet. Eng vun den Ursaachen, déi heite Procédure accélérée - kommt, mir nenne se emol esou - ze maachen, ass, fir enger Victime ze erspieren, ëmmer erëm an och éffentlech mussen auszesoen.

A grad do kann ee sech Saache virstellen, déi mat méi wéi fënnef Joer bestrooft ginn. Ech soen einfach emol Kanneremëssbrauch, Vergewaltigung an esou weider, déi extrem grav sinn. Mä et kéint ee jo och an deene Fäll déi Transaktioun maachen. Et seet jo keen, datt déi Strof dann duerfir misst null sinn, nichteg sinn oder onugepasst sinn deem, wat eigentlech begaange gouf.

Méi schlëm schénkt mer de Kontext vun deem Ganzen ze sinn. An do sinn déi Zuelen, déi den Alex Bodry genannt huet, jo awer erschreckend! E seet eis, tëschtent 50.000 a 60.000 nei Affaires pénales kommen op de Parqueten eran. 15.000 bis 16.000 ginn offiziell klasséiert. Et kënn zu 10.000 Jugements an Ordonnances pénales.

Dat heescht, datt méi wéi d'Halschent nimools traitéiert gëtt, weder offiziell klasséiert nach zu engem Jugement féieren! Dat heescht, datt se ganz einfach prescrivéieren, datt de Parquet Zäit versträiche léisst, déi en hätt, fir déi Saach ze poursuivéieren. An hei muss ee sech froen: Wat fir een exorbitante Pouvoir huet dee Parquet, fir ze décidéieren, dech, Mënsch, sichen ech un, du kënn virun de Kadi, an deng Affär, déi loosse mer am Tirang leien a verstëpsen?

Ech sinn der Meenung, kee Pouvoir hei am Land d'äerf exercéiert ginn ouni e Contrôle! Och eisen heibanne gëtt jo net exercéiert ouni Contrôle. Och mir mussen eis jo all fënnef Joer dem Wieler stellen. A keen anere Pouvoir gëtt ouni Contrôle exercéiert. Firwat ausgerechnet deen, deen esou schlëm ass, fir ze décidéieren, wat fir e Mënsch ugeklot gëtt a wat fir een net? Wéi kann et sinn, datt esou ee Pouvoir ouni dee geréngste Contrôle an och ouni och nëmmen eng qualitativ Analys exercéiert gëtt?

Oder wësse mer, Här Justizminister, wat fir eng Affäre prescrivéiere gelooss ginn? Wat fir eng am Schaf verstëpsen? Wat fir eng Infraktiounen datt dat waren? Mir wëssen et net!

Ouni aus der Schoul ze schwätzen: Ech kéint lech erziele vu Vol domestique, vu Menace d'attentat, vu Faux, Usage de faux, déi prescrivéiert sinn. An ech kann lech garantéieren, datt onwichtig, klenglech, och zum Deel Infraktiounen, déi et guer net gi sinn, poursuivéiert goufen. An ech konnt mech der Impressioun net erwieren, datt heiansdo Leit do eng Muecht och ausspillen a jee no der Persoun, déi be Traff ass, décidéieren.

Da gëtt et eng aner Fro, och déi ass wichteg, a méi wichteg wéi déi: Ass hei e Gemauschels méiglech? Neen, et ass net, well dat Gesetz dat ausschléisst! Mä kuckt emol - an och do, mengen ech, hu mer keng Analyse qualitative -, wat fir eng Uerteeler gesprach ginn, d'Hiérarchie des peines. Wat gëtt mat wat bestrooft? Mir maachen heibannen ëmmer Gesetzer, mat Recht, wou mer soen, et gëtt bestrooft mat Amendé vu/bis a mat Prisong vu/bis. Dat soll jo dem Riichter d'Méiglechkeet ginn, emol méi oder emol manner haart ze strofen, jee no de Circonstancen oder jee nom Akommes vun enger Persoun. Dat ass och gutt esou!

Mä gëtt dat ëmmer gemaach oder kommen aner Kritären an d'Spill? Ass et normal, datt e Chèque sans provision mat sechs Méint Prisong bestrooft gëtt an en Accident, deen ee causéiert huet ënner Alkoholafloss op engem Foussgängersträif, wou een eng Persoun zum Krëppel gefuer huet an duerno Fahrerflucht begaangen huet, och mat sechs Méint? Dat fannen ech net normal!

An ech fannen, do misst zumindest e Regëster agefouert ginn, eng Analyse qualitative, an och do misst et e Contrôle ginn, wat do geschwat gëtt. Dat géif ech ganz normal fannen an eise Rechtsstat.

Mä fir de Rescht fannen ech dësen Text exzellent an duerfir wäerte mer e selbstverständlech och stëmmen als ADR. Merci.

► **M. Gast Gibéryen (ADR).** - Très bien!

► **M. Mars Di Bartolomeo, Président.** - Merci och dem Här Reding. An de leschten ageschriwwene Riedner ass den Här Serge Urbany.

► **M. Serge Urbany** (*déi Lénk*).- Här President, ech wëll och hei mäi Bedenken awer zum Ausdrock bréngen zu deem Text hei. Ech ka mer virstellen, dass en a ville Situatiounen eng gutt Léisung ass. Ech fäerten awer trotzdeem, dass mer hei e Schrëtt maachen, fir d'Gläichheet virum Gesetz awer anzeschränken.

Egal wéi gutt et gemeengt ass, egal wéi gutt déi prozedural Précautiounen sinn, déi mer hei huelen, ech sinn iwwerzeegt, dass en aarmen Däiwele, dee viru Geriicht soll kommen, méi schlecht ewechkënnst an Zukunft heideruech, wéi ee mat deenen néidege Mëttelen an ee mat deenen néidege Relatiounen. Dat ass einfach esou an der Gesellschaft. An duerfir fäerten ech, dass mer heimadder nach e Schrëtt weider maachen, fir déi Ongläichheet vun de Leit virum Geriicht nach weider ze prononcéieren.

Ech hätt léiwer gesinn, amplaz dat hei ze maachen, wa mer higaange wieren, wat och de Statsrot gesot huet, a mer hätten eng generell Diskussioun gefouert iwwert d'Noutwendegkeet an iwwert d'Héicht vun de Strofen. Do gëtt et och ganz grouss Ongläichheeten!

Ech wëll nëmmen ee Beispill ginn, de Ministre du Travail ass hei: Wéi de Code du Travail agefouert ginn ass virun enger Partie Joren, sinn emol systematesch déi meescht Penalitéite fir d'Patronen aus dem Code du Travail erausgeholl ginn, während awer aner Saachen ëmmer nach haart bestrooft ginn.

Wou ee sech wierklech emol eng Kéier misst d'Fro stellen, an den Här Reding huet dat jo och elo gemaach, iwwert d'Hierarchie vun de Strofen, iwwert d'Héicht vun de Strofen, iwwert d'Roll vum Prisong an deem Ganzen.

Duerfir, obschonn ech der Meenung och sinn, dass dat hei a gewësse Fäll kann eng Léisung sinn, fäerten ech déi Ongläichheeten, déi domat verbonne sinn. Ech wäert mech hei enthalen bei deem Gesetz an ech waarde virun allem emol op dee Rapport, dee soll no dräi Joer kommen, wou mer da gesinn, wéi d'Praxis heivunner wäert ausgesinn.

► **M. Mars Di Bartolomeo**, *Président*.- Merci dem Här Urbany. An d'Wuert huet den Här Justizminister, de Félix Braz.

Prise de position du Gouvernement

► **M. Félix Braz**, *Ministre de la Justice*.- Merci, Här President. Ech wëll do am Fong och ufänken, wou de Rapporteur, den Här Bodry, ugefaangen huet. En huet verwisen op déi héich Unzuel vun Affären. Aner Riedner sinn och schonn dorop agaangen.

Eppes ass net erwähnt gi bei der Erklärung vun de villen Affären, dat ass, dass et och an eiser Gesellschaft offensichtlech eng Tendenz gëtt, fir villes, wat ee soss ouni Geriichter fäerdegbruecht hätt ze léisen, elo just nach op den Niveau vun de Gerichter ze bréngen, fir eng Léisung vun deem Konflikt erbäizeféieren. Och dat ass en Zeeche vun eiser Zäit. Wat een dergéint kann ënnerhuelen, weess ech net. Et bleift mer just iwwreg, dat feststellen an och feststellen, dass d'Gerichter domadder da mussen eens ginn.

Dat ass och e Problem, deen net vun engem Minister ka geléist ginn, mä wou och vläicht jiddweree sech d'Fro muss stellen, ob mer ëmmer alles müssen op d'Geriicht huelen an ob net aner Methoden dofir an Zukunft méi Bedeitung misste kréien. Stéchwuert Mediatioun, mengen ech, ass mat Sécherheet eent, wat méi Bedeitung an den nächste Jore misst kréien.

Et ass och geschwat ginn, nieft der héijer Unzuel vun Affären, vun de Lenteuren, déi d'Justiz kann hunn. Et ass geschwat gi vun den Effektiven. Sécher, mat méi Leit kann ee méi Affäre verschaffen. Ech wëll d'Chamber awer just drop hiweisen, dass, wa mer vun Effektive schwätzen, d'Justiz am Moment Schwieregkeeten huet, ze rekrutéieren. Mir kréien am Moment den Effectif légal net gefëllt. Déi Plaze si fräi. Et ass also keng Fro vun nach méi Plaze fräi ze maachen, obwuel dat op bestëmmte Plazen duerchaus sënnvoll kéint sinn. Mä mir kréien am Moment den Effectif légal iwwert de Concours net gefëllt.

Dat heescht, mir hunn also Plaze fräi a mir fanne keng Kandidat fir déi Plazen. Dofir hunn ech och e Projet déposéiert virun e puer Wochen, deen d'Prozedur, den Zougang zum Examen-concours soll vereinfachen, erliichteren an deen awer och soll erlaben, Leit, déi weinstens fënnf Joer um Barreau ageschriwwen sinn, och den Zougang zum Attaché de justice ze erliichteren.

Här Reding, do wär souguer fir lech nach eng Perspektiv dran.

(Hilarité)

Et ass e Projet de loi, dee mer, mengen ech, allegueren ouni grouss Begeescherung maachen, well mir alleguerte léiwer hätten, mat där

Prozedur, déi mer elo hunn, dass mer domadder kéinten d'Effektiven allegueren assuréieren. Well dat awer net de Fall ass, huet et kee Wäert, driwwer ze lamentéieren. Da muss een eppes ënnerhuelen. An dofir hunn ech e Projet gemaach, dee probéiert, deem Problem do bäizekommen, ouni riseg Begeescherung, mä mam Versuch zumindest, fir de Problem, dee mer hunn, awer ze léisen.

Et ass gesot ginn, dass dës Projet natierlech als Zweck huet, eng Rei Affäre kënne méi séier ze maachen. Ech wëll awer och ënnersträichen, dass et net nëmmen ëm Lenteure geet, net nëmmen ëm Affäre méi séier evakuéieren. Ech wëll ausdrécklech ënnersträichen, wéi wichtig et ass, fir d'Victime an awer och fir den Täter, den Inculpéierten, dass ee séier zu engem Ofschloss vun der Affär kënnt.

Net nëmme fir d'Gerichter ze désengorgéieren, mä fir deen Eenzelen ass et wichtig, fir deen, deen eng Dot begaangen huet, a vläicht nach méi fir déi, déi d'Affär gi si vun enger Dot, dass se séier wëssen, wou se dru sinn. Et ass also och am Intérêt vum Justiciablen, egal op wéi enger Säit en am Kader vun engem Prozess steet. An zu deem Zweck hëlleft dësen Text mat Sécherheet och.

Ech mengen, dass d'Chamber haut invitéiert ass, e Projet ze adoptéieren, dee ganz wichtig ass. Et ass wuel nëmmen e Prozedurprojet eigentlech, mä et ass awer eng nei Prozedur, an déi d'Akteure vum Monde judiciaire grouss Erwaardunge setzen.

Mir müssen, wéi an anere Länner och, aner Methode fannen, zousätzlech Methode fannen, fir d'Konflikter zu Lëtzebuerg ze regelen. Ech hu virdu schonn d'Mediatioun genannt am penale Beräich, awer natierlech och d'Médiation civile an och d'Médiation commerciale. Och den Arbitrage, fir deen et nach keng eigentlech Base légale gëtt. De Juge unique ass och virdu schonn erwähnt ginn. D'Ordonnance pénale. Dat si sécher nei Elementer an dat heiten ass ee weidert, déi eis et wäerten erlaben, mat neie Méiglechkeeten Atteinten zum Ordre public zu engem Ofschloss ze bréngen, ouni dass d'Intérète vun iergendenger Partei léiséiert wieren.

Ech ginn zou, ech gehéieren zu deenen, wou mäi Virgänger, de François Biltgen, dee Projet déposéiert huet, déi Skepsis haten. An der Commission juridique war déizäit, an och elo, e groussen Deel Skepsis. Dat war och gutt, well dat huet erlaabt, dass een, ausgehend vun där Skepsis, eng déif gräifend Diskussioun vum Projet gemaach huet.

Ech wëll och hei dofir net nëmmen dem Rapporteur Merci soen, mä der ganzer Commission juridique. Déi nei Regierung huet wuel dee Projet iwwerholl, net vum Rôle erofgeholl, mä hei huet wierklech, fir meng Begrëffer, eng exemplaresch parlamentaresch Aarbecht stattfonnt. D'Chamber huet sech de Projet, jo, quasi appropriéiert an a villen an intensiven Diskussiounen déi Ännerungen am Text gemaach, déi haut dozou féieren, dass mer en Text um Dësch leien hunn, deen ech och fir e ganz équilibréierten halen.

D'Regierung huet also kee Problem mat deem heiten Text. Au contraire, ech wëll wierklech déi Qualitéit vun der Aarbecht ënnersträichen, déi d'Chamber gemaach huet. ouni d'Aarbecht vun der Chamber wier et net méiglech gewiescht, deen Text haut op déi Qualitéit ze kréien. Och well d'Chamber bereet war, deenen nozelauschteren a mat deenen am Gespräch ze sinn, déi am Alldag mat dëse Prozedure musse schaffen.

Déi Leit vum Parquet, un der Spëtzt de Procureur général, awer ganz besonnesch och eise Procureur vun Dikrech, den Här Weirich, an och de Bâtonnier vu Lëtzebuerg, de Rosario Grasso, déi der Chamber zur Verfügung stoungen an déi mat villen Argumenter, och aus der Praxis, et erlaabt hunn, den Text schlussendlech esou wäit ze kréien, dass en déi Feinheit huet, déi en haut huet.

An dofir deelen ech och dem honorabelen Här Urbany seng Bedenken net. Bedenken ass richtig, mä Bedenken ass jo net en Ofschloss vun enger Reflexioun, just den Ufank, Här Urbany. An ech mengen, dass d'Chamberskommission, déi déiselwecht Bedenken hat wéi Dir, dunn d'Reflexioun weidergefouert huet an zesumme mam Bâtonnier a mat de Leit vum Parquet op en Text komm ass, deen elo, mengen ech, wierklech en eegestännege Lëtzeburger Text ass an en Text awer och, deen déi Qualitéiten huet, déi e soll hunn.

Mir hunn eis inspiréiert, natierlech, un eisen Nopeschlänner. Ob dat elo Frankräich ass mat dem „plaider-coupable“ oder Däitschland mat der Verständnegung oder an der Belsch mat der „transaction pénale“, en Term, dee mir jo hei zu Lëtzebuerg net bäibehalen hunn an zu deem, wéi ech och fannen, méi richtigen Term vum „jugement sur accord“ iwwergaange sinn.

Merci nach eng Kéier, wéi gesot, fir déi ganz gutt Zesummenaarbecht. A mir wäerten och domadder eise prozeduralen Eventail méi breet kënne maachen, fir eng Rei Affären a méi verstännegen Délaie kënne ze evakuéieren. Et sinn déi Affären, an et ass e fundamentale Punkt, wou d'Faiten onmëssverständlech etabléiert sinn, wou et also doriwwer keng Diskussioun ka ginn, a besonnesch, wou de Schëllege seng Schold unerkennt. Dat ass e fundamentale Punkt.

De Schëllege muss dës le départ an deem Sënn gestänneg sinn, dass en d'Faiten a seng Schold och net méi kontestéiert. Dat ass ganz wichtig fir deen, dee beträff ass. Et ass och ganz wichtig fir d'Victime. Ech mengen, d'Madame Loschetter huet dat virdu an hirer Ried och ënnerstrach. Och fir d'Victime ass et wichtig, dass dës le départ déi Fro zumindest scho gekläert ass. Wat nach bleift, dat ass d'Diskussioun ronderëm déi adequat Strof. Wat eng ganz wichtig Diskussioun ass. Mä et ass, mengen ech, och fir d'Victime eng Prozedur, déi mat Sécherheet hir Avantagen huet.

Ech erspueren lech den Detail vun de Punkte vum Gesetz. Dat huet de Rapporteur op eng ganz komplett an exhaustiv a kohärent Aart a Weis och duergeluecht. Do hunn ech absolutt näischt bäizefügen. Ech wëll dofir just nach zwee, dräi positiv Aspekter vun dëser Reform nach eng Kéier ënnersträichen.

De Rôle vun der Victime, dat hunn och schonn eenzel Virriedner virdu erwähnt. Ech wëll der Chamber och matdeelen, dass de Projet de loi iwwert d'Ëmsetzung vun der Direktiv „Victimes“ nach virum Summer wäert déposéiert ginn, zesummen och, virdu schonn, mat enger Rei vun anere Projets de loi, déi och den Här Arendt a senger Ried erwähnt huet, ob dat d'Exécution des peines ass, wou et viraussichtlech zum Dépôt wäert komme vun engem neien Text, well et esou vill Amendements sinn, déi mussen integréiert ginn. Dat géif eng kohärent Aarbecht nëmmen erschwéieren. Mir mengen, et wär besser, mir géifen en neie Projet déposéieren. An den nächste Woche wäert dat och méiglech sinn. Op jidde Fall nach am Laf vum éischte Semester wäerte mer dee Projet an der Chamber kënne déposéieren.

Wichtig ass och fir mech, ze ënnersträichen, dass dës Projet eng ganz transparent Prozedur wäert mat sech bréngen. Déi, déi d'Suerg hate vum Gemauschels, wéi gesot gëtt, op enger Plaz, wou kee ka matlauschteren oder matschwätzen, déi Bedenke sinn net justifiéiert. Déi Prozedur, déi elo am Text zrëckbehale ginn ass, ass eng transparent Prozedur, mat um Ënn och engem Jugement. De Virwurf also, an engem Jugement, an enger Audience publique, vun der mangelnder Transparenz ass mat Sécherheet net richtig.

Méiglech gëtt et och hei, Délaie ze verbesseren. Besonnesch bei Affären, där mer der awer ganz vill hunn, déi mam Code de la route ze diinn hunn. Dat sinn Affären, déi kënne iwwert dës Wee evakuéiert ginn. Dat sinn oft keng esou komplizéiert Affären, déi awer laang an der Prozedur kéinte bleiwen. Dat huet kee Gewinn, fir keen. Dofir, wann een dat iwwert dës Wee ka maachen, mam Accord vun..., sief et op Initiativ vum Parquet oder och vum Betreffene selwer, da kann dat eis virubréngen.

Ech wëll awer och soen, dass selbstverständlech déi hei Prozedur elo net d'Universal Léisung fir all eis Schwieregkeeten ass. Mir hunn nach aner Schwieregkeeten. Mir hunn och nach aner Méiglechkeeten, fir och an de Prozeduren nach Vereinfachungen ze maachen. Et gëtt keng simpl Léisung. De Constat, dee gemaach ginn ass, dee kann ee méi oder manner schaarf prononcéieren, mä de Constat eleng ass nach net den Ufank vun der Léisung.

Mir brauchen och dofir méi villschichteg Léisungen. Et gëtt net eng Léisung eleng, fir den Délaie op de Gerichter kënne bäizekommen. Et gëtt méi Léisungen. Dat hei ass eng vun deenen, déi nei Prozedure schaffen, déi d'Rechter vu jiddwerengem respektéieren. Well dat ass e wichtigen Enjeu. Et kann ee sécher d'Prozedure vereinfachen, dat ass à la rigueur relativ leicht, d'Prozeduren ze straffen, ze vereinfachen. D'Schwieregkeet besteet doranner, déi Vereinfachung esou auszugestalten, dass se mat de Rechter souwuel vun de Victime wéi vun den Accusé kompatibel ass.

Rechter ofzeschaffen, vereinfacht och d'Prozeduren. Dat ass awer net dat, wat mer ustriewen. Dofir muss een, bei all Verständnis fir e Bilan, deen een heiansdo mécht, deen och streng ass, muss een ëmmer am Hannerkapp hunn, dass d'Léisungen net kënne esou sinn, dass se d'Rechter vun de Leit entaméiere ginn. An dat ass jo och dee schwierigen Équilibrium, deen hei an der Commission juridique probéiert ginn ass ze errechen an dee fir meng Begrëffer och erreecht ginn ass.

Eng nei Prozedur, déi kann Délaie verkierzen, ouni awer, dass Rechter vu sief et dem Accusé

an och besonnesch net der Victime dovunner tangéiert wieren. Dat ass ëmmer d'Schwieregkeet. An dofir sinn och d'Léisungen net esou einfach ze maachen an ze gestalten, wéi et einfach ass, de Bilan ze maachen an op d'Lenteuren hinzuweisen.

Et ass de Wonsch och geäussert ginn, dass een e Bilan vun deem Gesetz géif maachen. Den Här Reding huet och d'Fro opgeworf: Firwat bleift Der gäre bei deene fënnf Joer stoen? Firwat net méi? Et ass eng Fro, déi een, fir meng Begrëffer, absolutt kann diskutéieren.

Ech mengen, hei ass wierklech de Versuch gemaach ginn, fir déi nei Prozedur esou anzeféieren, dass mer se kloer a prezis perimetriert hunn. Et ass eng Approche gewiescht, ech wëll net soen, dass se virsichteg ass, mä si ass räsabel an duerschduecht. Wat net heescht, dass een net op deem engen oder anere Punkt eng Entwécklung ka maachen. Ech mengen, et besteet kee Problem, fir an dräi Joer och doriwwer ze diskutéieren, ob et muss bei fënnf Joer stoe bleiwen oder net.

À ce stade fannen ech et awer eng verstänneg Approche, de Kader vun där neier Prozedur esou kloer ofzestiechen. Et ass eng räsabel Approche. An ech engagéiere mech virun der Chamber, dass mer an dräi Joer heiriwwer de Bilan maachen. Mir brauchen och dofir keng Motioun. Mir sinn eis eens. Kommt, mir schreien eis all an den Agenda am Januar 2018 de Bilan op! Da kënne mer iwwert dës Mesure diskutéieren.

A mir wäerten och nach an den nächste Méint a Jore bis dohinner mat Sécherheet méi wéi eng Kéier d'Geleeënheet kréien, eis iwwert dësen Themekomplex ze ënnerhalen. Do sinn nach aner Saachen ënnerwee. Et ass och noutwendeg. A mat Ärer Ënnerstëtzung kënne mer déi och virubréngen.

Ech soen lech Merci.

► **Plusieurs voix**.- Très bien!

► **M. Mars Di Bartolomeo**, *Président*.- Merci och dem Här Justizminister.

Mir sinn domat um Enn vun den Diskussiounen zum Projet 6518 a mir géifen dann direkt zur Ofstëmmung iwwert den Ensembl vum Projet de loi iwwergoen.

Vote sur l'ensemble du projet de loi 6518 et dispense du second vote constitutionnel

D'Ofstëmmung fänkt un. Fir d'Éischt déi perséinlech Stëmmen. D'Procuratiounen.

D'Ofstëmmung ass elo ofgeschloss. De Projet de loi 6518 ass mat 58 Jo-Stëmmen, bei 2 Enthaltungen ugeholl.

Ont voté oui: Mmes Diane Adehm, Sylvie Andrich-Duval, Nancy Arendt, MM. Emile Eicher, Félix Eischen, Léon Gloden, Jean-Marie Halsdorf, Mmes Martine Hansen, Françoise Hetto-Gaasch, MM. Aly Kaes, Marc Lies, Mme Martine Mergen (par Mme Nancy Arendt), M. Paul-Henri Meyers, Mme Octavie Modert (par Mme Diane Adehm), MM. Laurent Mosar, Marcel Oberweis, Gilles Roth, Marco Schank, Marc Spautz, Serge Wilmes, Claude Wiseler, Michel Wolter et Laurent Zeimet;

MM. Marc Angel, Frank Arndt, Alex Bodry, Mmes Taina Bofferding, Tess Burton, M. Yves Cruchten, Mme Claudia Dall'Agnol, MM. Mars Di Bartolomeo, Georges Engel, Franz Fayot, Claude Haagen, Mme Cécile Hemmen et M. Roger Negri;

MM. Guy Arendt, André Bauler, Gilles Baum, Mme Simone Beissel, M. Eugène Berger, Mme Anne Brasseur (par M. Lex Delles), M. Lex Delles, Mme Joëlle Elvinger, MM. Gusti Graas, Max Hahn, Alexander Krieps, Edy Mertens et Mme Lydie Polfer;

MM. Claude Adam, Gérard Anzia, Henri Kox, Mmes Josée Lorsché, Viviane Loschetter et M. Roberto Traversini;

MM. Gast Gibéryen, Fernand Kartheiser et Roy Reding.

Se sont abstenus: MM. Justin Turpel (par M. Serge Urbany) et Serge Urbany.

Ech ginn dervun aus, dass d'Enthalunge genuch motivéiert sinn. An ech géif dann d'Chamber froen, ob se bereet ass, d'Dispens vum zweete verfassungsméissege Vote ze ginn.

(Assentiment)

Merci. Dann ass dat esou décidéiert.

Mir géifen dann zum Projet de loi 6586 iwwergoen. Et geet ëm d'Transpositioun vun der Direktiv 2004/113/CE an et geet ëm de Prinzip vun der Égalité de traitement tëschent Männer a Fraen. D'Riedezäit ass nom Modell 1 festgeluecht an d'Wuert huet direkt de Rapporteur, den éierewäerten Här Marc Angel.